

01

EL PATRIMONI I LA COMPTABILITAT

Aquesta unitat és la primera d'un bloc de sis que treballaran la informació econòmica i financera a l'empresa. Comencen definint el patrimoni empresarial i estudiant els canvis que s'hi produeixen. Es treballarà la comptabilitat com a eina que utilitzen les empreses per aconseguir plasmar la informació de la seva situació econòmica i financera en un moment determinat.

En aquesta unitat es treballa el patrimoni i la seva presentació ordenada en forma de balanç. S'introduiran també els conceptes de fet comptable i de compte, com també el fonament del mètode de la partida doble per registrar els fets comptables més habituals a l'empresa a partir d'unes llistes dels comptes més habituals d'actiu, de patrimoni net i passiu, de despesa i d'ingrés.

L'empresa, quan comença la seva activitat, ho fa amb un determinat capital que posa en funcionament per aconseguir els objectius planificats. La situació econòmica de l'empresa va canviant al llarg de la seva vida. L'empresa ha de disposar d'eines que li permetin estar informada en tot moment de la seva situació, per valorar l'eficàcia de les accions iniciades i també per posar-ne en marxa d'altres, en cas que s'arribi a situacions indesitjades.

Començarem la unitat analitzant el patrimoni empresarial, per continuar amb l'estudi de la comptabilitat com a eina que permet a l'empresa resumir la informació necessària per a la presa de decisions.

1.1 El patrimoni empresarial

El **patrimoni empresarial** és el conjunt de béns, drets i obligacions que té una empresa degudament valorats en relació amb la finalitat a què es destinen.

El patrimoni està format per tot allò que l'empresa posseeix, però també preveu les obligacions que contreu, per exemple, amb els proveïdors d'existències.

Entenem per *béns* tot allò que pot ser apreciat i valorat per les persones a qui serveix; els *drets* són les sumes o quantitats de diners pendents de cobrament de les empreses, i les *obligacions* són tot el conjunt de deutes exigibles que té l'empresa.

La diferència entre els béns i els drets que posseeix i allò que deu constitueix la riquesa de l'empresa. En comptabilitat, aquesta diferència s'anomena **patrimoni net**:

$$\text{Patrimoni net} = \text{Béns} + \text{Drets} - \text{Obligacions}$$

En comptabilitat, els béns i els drets de les empreses es coneixen i s'agrupen sota la denominació d'**actiu**, mentre que les obligacions constitueixen el **passiu**. Així, l'equació anterior del patrimoni net s'expressa:

$$\text{Patrimoni net} = \text{Actiu} - \text{Passiu}$$

De la igualtat anterior s'arriba a la primera igualtat fonamental de la representació del patrimoni de l'empresa:

$$\text{Actiu} = \text{Patrimoni net} + \text{Passiu}$$

L'actiu és el total de les inversions realitzades per l'empresa, mentre que el patrimoni net més el passiu són les fonts de finançament d'aquestes inversions.

Aquesta igualtat s'acostuma a representar en forma de taula, on queda representada per dues columnes de la mateixa alçada. A la columna de l'esquerra es representen els elements d'actiu, és a dir, els béns i els drets dels quals disposa l'empresa. A la columna de la dreta es representen les obligacions contraïdes per l'empresa, és a dir, el passiu i el patrimoni net. Les dues columnes han de sumar el mateix perquè es compleixi la igualtat.

Important

L'**actiu** reflecteix l'estructura econòmica de l'empresa, és a dir, el total de les seves inversions o la destinació dels seus fons.

El **patrimoni net** i el **passiu** reflecteixen l'estructura financera de l'empresa, és a dir, l'origen dels mitjans de finançament dels quals disposa (recursos propis més deutes amb tercers aliens a l'empresa).

ACTIU

(Inversions)

Béns

Drets

=

PATRIMONI NET I PASSIU

(Fonts de finançament)

Patrimoni net

Obligacions

A continuació mostrem alguns exemples per treballar els diferents conceptes i les relacions que hem mostrat fins ara. A partir d'un llistat d'elements que formen el patrimoni d'una empresa:

- Primer cal diferenciar entre béns, drets i obligacions.
- De la suma dels béns i els drets s'obté l'actiu.
- El patrimoni net s'obté restant les obligacions (passiu) del total actiu.

EXEMPLE 1

Una empresa té béns per valor de 10 360,30€; en total li deuen 3 400,50€, i deu 2 800,50 €. Calcula el seu patrimoni net.

$$\text{Patrimoni net} = \text{Béns} + \text{Drets} - \text{Obligacions}$$

$$\text{Patrimoni net} = 10\,360,30 + 3\,400,50 - 2\,800,50 = 10\,960,30\text{€}$$

EXEMPLE 2

El taller de reparació de cotxes del barri ens facilita la informació següent corresponent al final de l'any 2007, perquè li ordenem el seu patrimoni diferenciant clarament entre béns, drets, obligacions i net patrimonial:

El local li va costar 120 000€, dels quals encara deu al banc 60 000€ per un préstec hipotecari. La maquinària que té al taller li va costar 24 000€, dels quals encara deu 6 000€ a l'empresa subministradora. Té diners en efectiu de cobraments diversos 250€. Hi ha un client que li deu per un canvi

d'oli i una revisió general 72€. Disposa d'eines diverses valorades en 1 600€. Té existències diverses al magatzem (llaunes d'oli, recanvis...) valorades en 900€. Té un compte corrent al banc amb 2 300€, on ingressa l'import de les reparacions que li paguen amb targeta i on també domicilia diversos pagaments.

Confeccionem una taula en la qual es vegi clarament la diferència entre les parts: béns, drets, obligacions i net, que formen el patrimoni empresarial.

ACTIU		PATRIMONI NET I PASSIU	
<i>Béns</i>		<i>Patrimoni net</i>	83 122 €
Local en propietat	120 000 €	<i>Obligacions</i>	
Maquinària	24 000 €	Deu al banc (hipoteca)	60 000 €
Diners en efectiu	250 €	Deu al proveïdor de la maquinària.....	6 000 €
Eines diverses	1 600 €		
Existències al magatzem.....	900 €		
Diners en c/c bancari	2 300 €		
<i>Drets</i>			
Un client deu	72 €		
TOTAL ACTIU	149 122 €	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	149 122 €

OBSERVACIONS. Fixa't que el local i la maquinària es valoren pel que van costar a l'empresa, independentment del fet que estigui totalment pagat o no. En les obligacions ara hi ha la quantitat que deu en aquest moment, però l'any vinent serà inferior.

El patrimoni net l'hem calculat al final de tot, després de restar les obligacions a la suma dels béns i els drets.

Càlcul del resultat a partir de la variació del patrimoni net

Si comparem el patrimoni empresarial d'una empresa en dos moments diferents de temps, segurament observarem que ha canviat: tindrà més o menys béns, més o menys drets, diferents obligacions, i tot això comportarà també canvis en el valor del patrimoni net. Si l'empresa evoluciona de manera que el patrimoni net augmenta, es diu que ha obtingut beneficis; en cas que el valor del patrimoni net disminueixi, es diu que l'empresa ha tingut pèrdues en aquest període.

Per determinar exactament el valor de benefici o pèrdua ho fem restant el valor del patrimoni net final menys el patrimoni net inicial:

$$\begin{aligned} \text{RESULTAT (benefici o pèrdua d'un període)} &= \\ &= \text{PATRIMONI NET (final del període)} - \text{PATRIMONI NET (inici del període)} \end{aligned}$$

Aquesta és una manera indirecta de calcular el resultat de l'activitat econòmica de l'empresa. De fet, normalment les empreses ho fan d'una altra manera, més intuïtiva. Es tracta de sumar la totalitat d'ingressos que han obtingut de les seves activitats i restar-li la suma total de despeses que han tingut.

EXEMPLE 3

El mateix taller de l'exemple 2 ens facilita la informació següent, corresponent al final de l'any 2008, perquè li ordenem el seu patrimoni diferenciant clarament entre béns, drets, obligacions i net patrimonial, i determinem si ha tingut pèrdues o guanys en aquest any i quin n'ha estat el resultat.

El local li va costar 120 000 €, dels quals encara deu al banc 55 000 € per un préstec hipotecari. La maquinària que té al

taller li va costar 24 000 €, dels quals encara deu 4 000 € a l'empresa subministradora. Té diners en efectiu de cobraments diversos, 650 €. Hi ha un client que li deu 1 100 € per treballs de xapa i pintura. Disposa d'eines diverses valorades en 1 800 €. Té existències diverses al magatzem (llaunes d'oli, peces per a reparacions, etc.) valorades en 850 €. Té el compte corrent del banc amb un saldo 4 300 €.

ACTIU		PATRIMONI NET I PASSIU	
<i>Béns</i>		<i>Patrimoni net</i>	93 700 €
Local en propietat	120 000 €	<i>Obligacions</i>	
Maquinària	24 000 €	Deu al banc (hipoteca).....	55 000 €
Diners en efectiu	650 €	Deu al proveïdor de la maquinària.....	4 000 €
Eines diverses	1 800 €		
Existències al magatzem.....	850 €		
Diners en c/c bancari	4 300 €		
<i>Drets</i>			
Un client deu.....	1 100 €		
TOTAL ACTIU	15 2700 €	TOTAL ACTIU	15 2700 €

Tal com es pot observar, enguany l'empresa ha incrementat el seu patrimoni net; per tant, ha obtingut benefici. El resultat del benefici ha estat:

$$93\,700 - 83\,122 = 10\,578 \text{ € de benefici}$$

ACTIVITATS

1> La llibreria del senyor Joan et facilita el conjunt d'elements patrimonials que té i la seva valoració (al final de l'any 2006) amb la intenció que li ordenis en béns, drets i obligacions i li calculis el patrimoni net. Té un local de lloguer (per tant, no forma part del seu patrimoni) i amb mobiliari divers valorat en 4 800 €, dels quals deu a l'empresa subministradora 1 800 €. Té una lletra que ha de pagar a un proveïdor per valor de 800 €. La llar d'infants del barri li deu 480 € per material escolar que encara no li ha pagat. Al magatzem, als prestatges i a l'aparador té material divers destinat a la venda (llibres, llapis de colors, motxilles, etc.), tot valorat en 6 500 €. Disposa de diners en efectiu a la caixa registradora per un total de 385 €. La caixa registradora té un valor de 530 €. Al banc té un compte corrent amb un saldo de 5 800 €.

2> La llibreria del senyor Joan et facilita el conjunt d'elements patrimonials que té i la seva valoració (al final de l'any 2007) amb la intenció que li ordenis en béns, drets i obligacions, li calculis el patrimoni net i li comuniquis si en aquest any ha guanyat o ha perdut i quant. Té mobiliari divers valorat en 4 800 €, dels quals encara deu a l'empresa subministradora 1 400 €. Deu a Hisenda 700 €. La llar d'infants del barri, que habitualment compra a crèdit, li deu 250 € per material escolar divers. Al magatzem, als prestatges i a l'aparador té material divers destinat a la venda (llibres, llapis de colors, motxilles, etc.), tot valorat en 7 200 €. Disposa de diners en efectiu a la caixa registradora per un total de 425 €. La caixa registradora té un valor de 530 €. Al banc té un compte corrent amb un saldo de 7 800 €.

Les masses patrimonials

Als exemples anteriors deus haver observat que els béns que té una empresa són força diferents, i el mateix passa amb els drets i les obligacions. El conjunt d'elements patrimonials es classifiquen en grups o masses patrimonials que aglutinen elements homogenis segons el criteri següent: els elements d'actiu s'agrupen i s'ordenen segons la menor o major disponibilitat (facilitat de convertir-se en diners líquids) i els de passiu segons la major o menor exigibilitat (moment en què l'obligació ha de ser pagada). Vegem a continuació la classificació de les masses més importants d'actiu i passiu.

Masses patrimonials d'actiu

■ **Actiu no corrent.** Està format per aquells elements del patrimoni vinculats a l'empresa durant més d'un exercici econòmic. L'actiu no corrent està format per les masses següents:

- Immobilitzat intangible: formada per aquells béns que l'empresa necessita per produir però que no tenen una materialitat corpòria.
- Immobilitzat material: formada per tots aquells actius tangibles i corporis, propietat de l'empresa i que aquesta empresa destina a la seva activitat productiva durant una sèrie de períodes.
- Inversions financeres a llarg termini: composta per qualsevol inversió en actius financers a llarg termini (obligacions, bons, deute públic, etc.) o en participacions de capital (accions) que l'empresa té amb la intenció mantenir-les durant un període llarg de temps.
- Inversions immobiliàries: formada per aquelles inversions en béns immobles (terrenys, habitatges, naus industrials, locals comercials, etc.) que no intervinguin en l'activitat pròpia de l'empresa.

■ **Actiu corrent.** Està constituït per aquells elements que es troben en constant rotació, és a dir, que es renoven diverses vegades en un mateix exercici econòmic. L'actiu no corrent està format per les masses següents:

- Existències: formada per aquells materials que s'utilitzen en l'elaboració del producte, o bé per les mercaderies ja elaborades que comercialitza l'empresa. Tots aquests béns han de patir una transformació o una venda per poder-se convertir en líquid després d'un període.
- Realitzable: representa els crèdits i els drets de cobrament de l'empresa per operacions que ja estan consumades i que li permetran disposar de recursos efectius en un termini relativament curt de temps.
- Disponible: format pels elements líquids de l'empresa i que, per tant, presenten una disponibilitat immediata.

Recorda

Un exercici econòmic equival a un any natural.

La infraestructura necessària perquè una empresa pugui funcionar forma part del seu actiu.

□ Masses patrimonials de patrimoni net i passiu

- **Patrimoni net.** Representen els recursos de l'empresa que es destinen a l'autofinançament (fons propis) més aquells que són aliens però que no cal tornar-los, com ara les subvencions i les donacions. La part principal d'aquesta massa és el capital. Aquesta massa també es pot anomenar *no exigible*.
- **Passiu no corrent.** Està format per aquelles fonts de recursos que s'han de tornar en un període superior a la durada d'un exercici econòmic, és a dir, per aquells elements del patrimoni que impliquen una obligació a llarg termini (més d'un any) per a l'empresa. També s'anomena *exigible a llarg termini*.
- **Passiu corrent.** Està format per aquells deutes que l'empresa ha de tornar abans d'un any, és a dir, les obligacions a curt termini. També rep el nom *d'exigible a curt termini*.

La representació del patrimoni agrupant els béns, els drets i les obligacions en les masses patrimonials esmentades anteriorment i ordenades s'anomena *balanç de situació de l'empresa* i l'estudiarem amb més profunditat en unitats posteriors. Aquí presentem un model simplificat que serveix perfectament com a introducció al tema i que s'utilitzarà per fer l'anàlisi de la situació patrimonial i financera de l'empresa:

Recorda

De la representació del patrimoni anterior cal recordar que els elements d'actiu en el balanç de situació s'ordenen de menys a més disponibilitat i els elements de passiu s'ordenen de menys a més exigibilitat.

ACTIU	PATRIMONI NET I PASSIU
Actiu no corrent - Immobilitzat intangible - Immobilitzat material - Inversions financeres a llarg termini - Inversions immobiliàries Actiu corrent - Existències - Realitzable - Disponible	Patrimoni net (No exigible) Passiu no corrent (Exigible a llarg termini) Passiu corrent (Exigible a curt termini)

ACTIVITATS

- 3> A partir de la llista següent d'elements del patrimoni d'una empresa, classifica'ls segons les masses patrimonials que s'han definit en aquest apartat: diners en efectiu, mobles diversos, factures pendents de pagament per la compra d'existències, accions d'una empresa per tenir-les més d'un any, un préstec a curt termini que ens ha fet una entitat bancària.
- 4> Una empresa té un patrimoni format per les masses patrimonials següents, valorades en euros: Immobilitzat material (200); Existències (70); Immobilitzat intangible (120); Exigible a curt termini (75); Exigible a llarg termini (150); Disponible (20); Realitzable (60).
 - a) Calcula'n el total actiu, el total passiu i el patrimoni net.
 - b) Presenta el balanç de situació d'aquesta empresa.
- 5> En quina massa patrimonial col·locaries un local que té una empresa i que no utilitza per a la seva producció? Sabem que de moment el té llogat a una altra empresa i, en un futur, si puja de valor, el vendrà.
- 6> Una empresa ha invertit 8 000€ en la compra d'Obligacions de l'Estat. Es tracta d'una inversió a tres anys. Podries dir en quina massa del balanç s'hauria de col·locar?

1.2 La comptabilitat

La comptabilitat és la ciència econòmica que estudia el patrimoni empresarial, tant de manera estàtica com dinàmica. Això vol dir que estudia, d'una banda, el patrimoni en un moment determinat i, de l'altra, les variacions que s'hi produeixen.

Amb l'anàlisi dinàmica de la comptabilitat s'obté el resultat econòmic de l'empresa, de tal manera que es té constància de tot allò que ha fet possible arribar a aquest resultat.

La comptabilitat proporciona informació a l'empresa. La informació és una eina molt important en la nostra societat, i en el món empresarial es fa cada dia més imprescindible, sobretot pels continus canvis que es produeixen a causa del desenvolupament tècnic i la forta competència entre les empreses. Mitjançant la informació econòmica, la direcció de l'empresa podrà prendre decisions de manera més encertada. La importància de la comptabilitat dependrà, per tant, de la informació que sigui capaç de generar i de subministrar als diferents usuaris.

L'objectiu de la comptabilitat és proporcionar informació econòmica a diferents nivells de l'empresa:

- A la direcció, perquè tingui informació suficient per prendre decisions i poder planificar el futur de l'empresa.
- A les persones que en són propietàries o accionistes, perquè puguin comprovar que els seus interessos estan ben protegits.
- Als treballadors i treballadores, ja que dels resultats de l'empresa en dependrà la continuïtat del seu lloc de treball.
- Als creditors de l'empresa, perquè puguin saber si aquesta empresa presenta prou garanties per a la seguretat dels seus crèdits.

El fet comptable

Les empreses, a més de tenir un patrimoni, és a dir, de tenir uns béns, uns drets i unes obligacions, fan una sèrie d'operacions que formen part de la seva activitat: compren existències, compren màquines, paguen factures diverses, paguen els sous dels seus treballadors... Totes aquestes operacions comporten uns intercanvis que modifiquen el patrimoni que té l'empresa tant quantitativament com qualitativament. Aquestes operacions s'anomenen **fets comptables**.

Hi ha tres tipus de fets comptables, depenent de com afecten la xifra del patrimoni net:

- **Fet comptable permutatiu:** és aquell que no altera la xifra de patrimoni net de l'empresa. Per exemple, l'adquisició d'una màquina que es paga amb diners en efectiu; el total actiu d'aquesta empresa no es modifica per aquest fet, ja que l'import de la màquina que apareix queda exactament compensat amb l'import dels diners en efectiu, que disminueixen.

Les operacions que es duen a terme relacionades amb l'activitat de l'empresa i que afecten el seu patrimoni són fets comptables.

Vocabulari

a, b, c

El **fet comptable** són totes les operacions que transformen o modifiquen el patrimoni de l'empresa.

- **Fet comptable modificatiu:** és el que es produeix com a conseqüència d'un ingrés o una despesa de l'empresa conseqüència a la vegada de la seva gestió; en aquest cas, el patrimoni net es modifica i pot augmentar o disminuir segons si es tracta d'un ingrés o una despesa. Per exemple, pagar el salari a un treballador comporta una disminució dels diners que té l'empresa i, per tant, una disminució de l'actiu; com que les obligacions (passiu) es mantenen, el patrimoni net disminueix.
- **Fet comptable mixt:** és quan es produeix una modificació en el valor del patrimoni net (fet modificatiu) com a conseqüència d'un fet permutatiu. S'entendrà més bé amb un exemple: una empresa que ven al comptat per 150€ unes mercaderies que tenia valorades en 100€. La permuta entre les mercaderies i els diners fa que, com que els diners augmenten en 150 i les mercaderies disminueixen en 100, el total actiu augmenta en 50 i, per tant, el patrimoni net també es modifica; en aquest cas augmenta en 50€.

El compte

a_bc

Vocabulari

El **compte** és l'eina comptable que representa un grup d'elements patrimonials de característiques i funcions similars, mitjançant una denominació comuna.

La descripció del patrimoni de l'empresa es podria fer de manera individual, per a cada empresa; però això no resultaria gens operatiu, ja que hi ha un munt d'elements que formen part del patrimoni per a cada una de les empreses i, a més, no es podrien comparar dades entre patrimonis de diferents empreses, a causa de la diversitat d'elements que s'hi podrien trobar tenint en compte les diferents activitats i sectors econòmics que hi ha. Per poder solucionar aquest problema s'ha creat el compte.

El nom del compte indica si es tracta de béns, drets, obligacions o patrimoni net, i també indica la funció que realitzen a l'empresa els elements que representa. Per exemple, en una immobiliària els edificis són les mercaderies.

Els comptes es poden classificar en comptes de balanç i comptes de gestió o de resultats.

- Els **comptes de balanç** es divideixen en *comptes d'actiu*, *de passiu* i *patrimoni net* i tenen per finalitat registrar els canvis que experimenten els diferents elements que formen el patrimoni empresarial.
- Els **comptes de gestió o de resultat** es divideixen en *comptes de despeses* i *comptes d'ingrés* i apareixen quan es produeix un fet comptable modificatiu.

Els comptes de gestió registren les despeses i els ingressos d'una empresa: subministraments com ara la llum o l'aigua, la formació del personal, les retribucions de gestors i advocats o el transport.

Cada empresa crea el seu pla de comptes, a partir d'un pla general comú per a totes les empreses usuàries de la comptabilitat en un determinat territori. A Espanya, el pla de comptes general es troba dins de la normativa comptable que s'anomena Pla general de comptabilitat (PGC) i que serà objecte d'estudi en la unitat 3 d'aquest llibre. En aquest pla estan classificats i estructurats tots els comptes en una sèrie de grups principals i subgrups, amb la finalitat de donar una visió tan detallada com sigui possible del patrimoni de l'empresa.

A continuació mostrarem un pla de comptes bàsic, amb un recull de comptes (que formen part del pla de comptes inclòs en el PGC) que es necessiten per aprendre el funcionament elemental de la comptabilitat empresarial.

COMPTES D'ACTIU NO CORRENT

<i>IMMOBILITZAT INTANGIBLE</i>	Propietat industrial. Import satisfet per la propietat o pel dret a l'ús de diferents manifestacions de la propietat industrial (patents o marques).
	Aplicacions informàtiques. Import satisfet per l'adquisició o dret a l'ús de programes informàtics; també s'hi inclouen els programes realitzats per la mateixa empresa.
<i>IMMOBILITZAT MATERIAL</i>	Terrenys i béns naturals. Inclou el valor dels solars, finques rústiques i altres terrenys no urbans, mines i pedreres.
	Construccions. Inclou el valor dels edificis i les construccions en general que es troben dins de l'activitat productiva de l'empresa.
	Instal·lacions tècniques. Unitats complexes d'ús especialitzat en el procés productiu. Comprèn edificacions, maquinària, material, peces o elements. Per exemple, una gasolinera o una depuradora d'aigua.
	Maquinària. Conjunt de màquines adquirides per l'empresa amb les quals es poden realitzar extraccions, transformacions o elaboració de productes.
	Mobiliari. Mobles i altres materials i equips d'oficina.
	Equips per al processament d'informació. Ordinadors i altres equips electrònics.
	Elements de transport. Vehicles de tot tipus que es poden utilitzar per al transport terrestre, marítim o aeri de persones, animals o mercaderies.
<i>AMORTITZACIONS ACUMULADES D'IMMOBILITZAT</i>	Amortització acumulada de l'immobilitzat material. Correcció del valor de l'immobilitzat material d'acord amb un pla sistemàtic.
	Amortització acumulada de l'immobilitzat intangible. El mateix que l'apartat anterior, però aplicat a l'immobilitzat intangible.
<i>INVERSIONS FINANCERES A LLARG TERMINI</i>	Participacions a llarg termini. Inversions a llarg termini en accions i altres valors de societats que no siguin del mateix grup ni associades.
	Valors representatius de deute a llarg termini. Inversions a llarg termini, per subscripció o adquisició d'obligacions, bons i altres valors de renda fixa.
	Crèdits a llarg termini. Préstecs i altres crèdits no comercials concedits a tercers per l'empresa amb venciment superior a l'any.
	Imposicions a llarg termini. Saldos favorables en bancs i institucions de crèdit formalitzats per mitjà de «comptes a termini» o semblants, amb venciment superior a l'any i d'acord amb les condicions que regeixen per al sistema financer.
<i>INVERSIONS IMMOBILIÀRIES</i>	Inversions en terrenys i béns naturals. Valor de solars, finques rústiques, etc., que es posseeixen per obtenir rendes, plusvàlues o ambdues i no intervenen en l'activitat productiva de l'empresa.
	Inversions en construccions. Valor dels edificis que es posseeixen per obtenir rendes, plusvàlues o ambdues i que no intervenen en l'activitat productiva de l'empresa.

COMPTES D'ACTIU CORRENT

<i>EXISTÈNCIES</i>	Mercaderies. Qualsevol producte adquirit per l'empresa i destinat a la venda sense transformació.
	Matèries primeres. Materials que mitjançant elaboració o transformació es destinen a formar part dels productes acabats.
	Productes acabats. Productes fabricats per l'empresa i destinats al consum final o al consum d'altres empreses.
<i>REALITZABLE</i>	Clients. Drets de cobrament de l'empresa sobre els compradors habituals dels béns i els serveis que constitueixen l'activitat principal de l'empresa per vendes efectuades a crèdit.
	Clients, efectes comercials per cobrar. Inclou els crèdits a clients formalitzats amb lletres de canvi acceptades.

	Deutors. Drets de cobrament de l'empresa per crèdits a compradors de serveis que no tenen la condició estricta de clients. Deutors, efectes comercials per cobrar. Crèdits a deutors formalitzats amb lletres de canvi acceptades. Inversions financeres a curt termini. Són aplicacions de recursos de caràcter temporal de l'empresa per aconseguir-ne algun rendiment. Per exemple, inversions en accions amb la intenció de vendre-les quan assoleixin un preu superior i, d'aquesta manera, obtenir plusvàlues. Hisenda Pública, deutora per diferents conceptes. Recull els deutes de les administracions públiques amb l'empresa per conceptes com ara devolucions d'impostos i altres conceptes semblants. Organismes de la Seguretat Social, deutors. Crèdits a favor de l'empresa, dels diversos organismes de la Seguretat Social, relacionats amb les prestacions socials que efectuen.
DISPONIBLE	Bancs i institucions de crèdit. Saldos a favor de l'empresa en comptes corrents a la vista i d'estalvi i de disponibilitat immediata en bancs i institucions de crèdit. Caixa. Diners en efectiu.
COMPTE DE PATRIMONI NET	
PATRIMONI NET O NO EXIGIBLE	Capital. Correspon a les empreses individuals. Està constituït, generalment, per la diferència entre l'actiu i l'exigible de l'negoci. Bàsicament, és el valor de les aportacions del propietari. Capital social. Capital subscrit en les societats mercantils. En aquest cas es tracta del valor de les aportacions dels socis. Reserves. Correspon a beneficis no distribuïts per l'empresa. N'hi ha de diferents tipus: reserva legal, reserva voluntària, reserva estatutària, etc. Resultat de l'exercici. El valor dels beneficis de l'empresa un cop ha finalitzat l'exercici econòmic i abans de distribuir-se com decideixin els socis. Si fossin pèrdues, figurarien en el passiu però amb signe negatiu.
COMPTE DE PASSIU NO CORRENT	
EXIGIBLE A LLARG TERMINI	Proveïdors d'immobilitzat a llarg termini. Deutes amb subministradors d'immobilitzat amb venciment superior a l'any. Efectes que cal pagar a llarg termini. Deutes contrets amb venciment superior a l'any i formalitzats amb lletres de canvi acceptades. Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit. Préstecs rebuts d'entitats de crèdit amb venciment superior a l'any.
COMPTE DE PASSIU CORRENT	
EXIGIBLE A CURT TERMINI	Proveïdors. Deutes amb subministradors de matèries primeres, mercaderies, etc. Proveïdors, efectes comercials que cal pagar. Deutes amb proveïdors formalitzats amb lletres de canvi acceptades. Creditors per prestació de serveis. Deutes amb subministradors de serveis que no tenen la condició de proveïdors. Creditors, efectes comercials que cal pagar. Deutes amb creditors formalitzats amb lletres de canvi acceptades. Deutes a curt termini amb entitats de crèdit. Préstecs rebuts d'entitats de crèdit que cal tornar abans d'un any. Hisenda Pública, creditora per diferents conceptes. Representa els deutes que sorgeixen amb la Hisenda Pública com a conseqüència de les obligacions tributàries. Organismes de la Seguretat Social, creditors. Registra els deutes pendents amb la Seguretat Social com a conseqüència de les cotitzacions i altres obligacions de l'empresa.

COMPTES DE GESTIÓ O DE RESULTATS	
DESPESES	Compres de mercaderies. És l'aprovisionament de mercaderies.
	Compres de matèries primeres. És l'aprovisionament de matèries primeres.
	Devolucions de vendes i operacions similars. Són les remeses tornades pels clients, normalment per incompliment de les condicions de la comanda.
	Ràpels sobre vendes. Són els descomptes concedits als clients quan s'ha superat un determinat volum de compra en un període establert.
	Variació d'existències. En finalitzar l'exercici econòmic es registra la diferència entre les existències finals i les inicials. Es considera una despesa quan les existències inicials són més grans que les finals, i es considera un ingrés quan són menors.
	Arrendaments i cànon. Són les despeses de lloguer de béns mobles i immobles en ús o a disposició de l'empresa.
	Serveis de professionals independents. És l'import satisfet als professionals pels serveis prestats a l'empresa (advocats, assessors, notaris, etc.).
	Transports. Despeses per transport de vendes a càrrec de l'empresa realitzat per tercers.
	Serveis bancaris. Despeses per comissions bancàries i similars.
	Subministraments. Despesa per consum d'elements no emmagatzemables, com ara l'electricitat, l'aigua i el gas.
	Impost sobre beneficis. Import de l'impost que l'empresa paga pels beneficis obtinguts en cada exercici.
	Altres tributs. Imports d'altres impostos satisfets per l'empresa.
	Sous i salaris. Són les remuneracions del personal de l'empresa que figura en plantilla.
	Seguretat Social a càrrec de l'empresa. Quotes satisfetes per les cotitzacions socials de l'empresa a la Seguretat Social.
	Interessos de deutes. Import dels interessos per préstecs rebuts i altres deutes de l'empresa independentment que siguin a llarg o a curt termini.
	Descompte sobre vendes per pagament immediat. Són descomptes concedits als clients per avançar els seus pagaments.
	Amortització de l'immobilitzat intangible (o material). És el reflex de la depreciació anual que pateix l'immobilitzat pel seu ús en el procés productiu. Pot ser d'immobilitzat intangible o material.
INGRESSOS	Vendes de mercaderies. Són els ingressos procedents de la venda dels béns que són objecte del comerç de l'empresa.
	Prestacions de serveis. Són els ingressos procedents dels serveis que presta l'empresa.
	Devolucions de compres. Són les remeses tornades als proveïdors, normalment per incompliment de la comanda.
	Ràpels sobre compres. Són els descomptes concedits pels proveïdors quan s'ha superat un determinat volum de compres en un període.
	Ingressos per arrendaments. Són els ingressos generats pel lloguer dels béns mobles o immobles propietat de l'empresa cedits per a l'ús o la disposició de tercers.
	Descompte sobre compres per pagament immediat. Descomptes concedits pels proveïdors a l'empresa per avançar els pagaments.
	Altres ingressos financers. Ingressos de naturalesa financera, com ara interessos per comptes bancaris o similars a favor de l'empresa.

Parts i funcions del compte

El compte, a més de representar un element o un conjunt d'elements patrimonials, indica les seves variacions; és a dir, els augments o les disminucions que succeeixen temporalment.

Les funcions del compte són: la representació del patrimoni, el registre de les seves variacions i la sistematització comptable.

Nom del compte:

Data	Concepte	Ref.	Deure	Haver	Saldo

El compte consta de dues parts fonamentals i de signe contrari: una a l'esquerra, que s'anomena *deure*, i l'altra a la dreta, que s'anomena *haver*.

Els comptes s'anoten en un llibre anomenat *llibre major*, on hi ha un foli per a cada compte i en el qual, a més d'aquestes dues parts, hi ha una columna per anotar els saldos, que són la diferència entre les anotacions del deure i l'haver; una altra per a la data, i una altra per al concepte. Actualment el procés comptable està molt informatitzat. Ara bé, el seu funcionament és paral·lel al que es detalla aquí.

A la pràctica, però, els comptes es poden representar en forma esquemàtica de «T» o de creu:

Nom del compte	
Deure	Haver

La terminologia que s'usa és la següent:

- *Deure* és la part esquerra del compte. Debitar o carregar és anotar una quantitat al deure del compte.
- *Haver* és la part dreta del compte. Creditar o abonar és anotar una quantitat a l'haver del compte.
- *Saldo* és la diferència entre el deure i l'haver. Quan el deure és més gran que l'haver, es diu que el saldo és deutor; quan l'haver és més gran que el deure, es diu que el saldo és creditor, i quan el deure i l'haver són iguals, el saldo és zero.

ACTIVITATS

7> De totes les activitats que fa una empresària, digues quin tipus de fet comptable les ha motivades:

- a) Compra mercaderies en efectiu per 1800€.
- b) Cobra 120€ en efectiu d'uns clients.
- c) Paga en efectiu el rebut de la llum per 300€.
- d) Ven mercaderies per 420€ que li havien costat 360€. Les hi paguen amb un xec bancari.

e) Paga en efectiu 180€ que devia a un proveïdor.

f) Ven una màquina pel mateix preu que li va costar. La venda es fa la meitat a crèdit i la resta al comptat, amb un xec. El preu és de 6000€.

8> El compte Proveïdors té una notació de 4000€ al deure i una de 5300€ a l'haver. Calcula'n el saldo i digues de quin tipus és.

1.3 La partida doble

Sempre que a l'empresa es produeix un fet comptable, és a dir, qualsevol operació que n'altera el patrimoni, hi ha una intervenció, com a mínim, de dos comptes. Per exemple, si l'empresa compra una màquina i la paga en efectiu, hi intervé el compte Maquinària, que augmenta, i el compte Caixa, que disminueix. Per comptabilitzar un fet comptable, és a dir, per tenir constància de l'operació que s'ha produït, s'utilitza el mètode de la partida doble.

El mètode de la partida doble consisteix a anotar simultàniament en dos comptes, com a mínim, la variació que es produeix en el patrimoni a causa de cada fet comptable.

Utilitzant el mètode de partida doble, en cada operació la suma dels imports anotats al deure d'un o més comptes ha de ser igual que la suma dels imports anotats a l'haver d'un o més comptes.

Per estudiar el funcionament dels comptes, cal diferenciar entre els comptes de balanç (d'actiu o de passiu i patrimoni net) i els comptes de gestió (d'ingressos o de despeses).

Funcionament dels comptes

Els comptes, com ja s'ha dit, poden ser de balanç (actiu, passiu i patrimoni net) o de gestió o resultats (despesa i ingrés). El quadre següent mostra el funcionament habitual dels comptes durant tot l'exercici econòmic:

Important

Quan es tanca l'exercici els comptes s'escriuen justament al lloc contrari del saldo que presenten; això ho veurem en la unitat següent, on es treballa tot el cicle comptable.

Funcionament dels comptes segons la partida doble		
Concepte	Anotacions al deure	Anotacions a l'haver
Comptes d'actiu	Imports inicials Entrades o augments	Disminucions
Comptes de passiu	Disminucions	Imports inicials Entrades o augments
Comptes de patrimoni net	Disminucions	Imports inicials Entrades o augments
Comptes de despesa	SEMPRE S'ESCRIUEN AL DEURE	
Comptes d'ingrés		SEMPRE S'ESCRIUEN A L'HAVER

El procediment que se segueix per aplicar el mètode de la partida doble és:

1. Obrir una T per representar cada compte que s'altera per l'operació que ha efectuat l'empresa.
2. Escriure la quantitat en el deure o en l'haver segons que sigui el compte d'actiu, de passiu, de patrimoni net, de despesa o d'ingrés.

A continuació apliquem el mètode de la partida doble a alguns fets comptables per fer més entenedor el que acabem de comentar:

■ L'empresa compra una màquina per 3 000 € i paga en efectiu

Els elements patrimonials que es modifiquen són: Maquinària i Caixa. Tots dos són elements d'actiu. Maquinària augmenta en 3 000 €, perquè en comprem, i Caixa disminueix en 3 000 €, perquè paguem en efectiu.

Aquest fet comptable queda representat de la manera següent:

D	Maquinària	H	D	Caixa	H
	3 000			3 000	

■ **Paguem al proveïdor 400€ d'una factura que li devíem mitjançant transferència bancària.**

En aquesta operació es modifiquen dos elements patrimonials: Proveïdors i Caixa. El primer, Proveïdors, és un element de passiu que en aquest cas disminueix en 400€ (com que li paguem, li devem menys), i Caixa és un element d'actiu que també disminueix en 400€.

D	Proveïdors	H	D	Caixa	H
	400			400	

■ **L'empresa compra un ordinador per 450€, en paga una tercera part amb un xec, una altra tercera part en efectiu i la resta la deixa a deure.**

En aquesta operació es modifiquen quatre elements patrimonials: Equips per al processament d'informació, Bancs i institucions de crèdit, Caixa i Proveïdors d'immobilitzat. Els tres primers són elements d'actiu i el quart és de passiu. Equips per al processament d'informació augmenta en 450€, Bancs i institucions de crèdit disminueix en 150€, Caixa disminueix en 150€ i Proveïdors d'immobilitzat augmenta en 150€.

D	Equips per al proc. d'inform.	H	D	Caixa	H
	450			150	
D	Bancs i institucions de crèdit	H	D	Proveïdors d'immobilitzat	H
	150			150	

■ **L'empresa realitza una venda de mercaderies per un import de 800€; la meitat de la venda s'efectua a crèdit i l'altra part es cobra en efectiu.**

Els elements del patrimoni que es modifiquen són Caixa, pel cobrament en efectiu, i Clients, per la part de la venda efectuada a crèdit. Tots dos són elements d'actiu i augmenten; per tant, s'han d'anotar al deure. L'altre compte que es modifica és el compte de gestió Vendes de mercaderies, per l'import total de la venda, que com que representa un ingrés per a l'empresa s'ha d'anotar a l'haver.

D	Caixa	H	D	Clients	H
	400			400	
D	Vendes de mercaderies	H			
		800			

Es pot dir que la partida doble és un equilibri permanent de xifres que compleixen en tot moment la igualtat patrimonial:

$$\text{Actiu} = \text{Patrimoni net} + \text{Passiu}$$

Vés amb compte

En el cas de compres i ven des de mercaderies cal comentar que, aplicant el mètode especulatiu, sempre s'han d'utilitzar els comptes de gestió Compres de mercaderies i Vendes de mercaderies respectivament, i no el compte d'actiu Mercaderies, ja que, atès que es tracta de l'activitat fonamental de l'empresa i normalment les vendes tenen un import superior a les compres, es podria arribar a un saldo d'un compte d'actiu amb saldo creditor, que no tindria sentit. En el tema següent estudiarem com es treballa al final d'exercici per obtenir el benefici brut, tenint en compte les compres i les vendes efectuades.

EXEMPLE 4

L'empresa de bombetes Moltallum, SA té el patrimoni següent: mercaderies per vendre valorades en 3 000 €, diners a la caixa per valor de 1 200 €, deu als proveïdors 300 € i els clients li deuen 180 €. Realitza l'operació següent: compra mobiliari per valor de 1 800 € i en paga la meitat al comptat i l'altra la queda a deure.

Primerament cal fer una valoració del patrimoni que té l'empresa, sumant-ne l'actiu i el passiu:

Actiu = 3 000 € (Mercaderies) + 1 200 € (Caixa) + 180 € (Clients) = 4 380 €

Passiu = 300 € (Proveïdors)

Patrimoni net = Actiu - Passiu = 4 380 € - 300 € = 4 080 € (Capital)

Ara s'han d'obrir els comptes corresponents seguint les condicions de funcionament de cadascun.

Partint d'aquesta situació, s'analitza el fet comptable:

D	Mercaderies	H	D	Caixa	H
3 000			1 200		
D	Proveïdors	H	D	Capital	H
		300			4 080
D	Clients	H			
180					

■ Es compra mobiliari; per tant, hi afegim aquest compte, que augmenta.

■ Se'n paga la meitat al comptat; per tant, la caixa disminueix.

■ L'altra meitat es queda a deure als proveïdors d'immobilitzat; aquests proveïdors augmenten, i es contreu un deute nou.

Seguint totes les condicions de funcionament dels comptes, la situació actual és la següent:

D	Mercaderies	H	D	Caixa	H
3 000			1 200		900
D	Proveïdors	H	D	Capital	H
		300			4 080
D	Clients	H	D	Mobiliari	H
180			1 800		
D	Proveïdors d'immobilitzat c/t	H			
					900

Si aprofitem per buscar els saldos —cal recordar que el saldo és la diferència entre el deure i l'haver—, observem que:

Mercaderies saldo deutor (D > H): 3 000 €

Proveïdors saldo creditor (D < H): 300 €

Caixa saldo deutor (D > H): 300 €

Capital saldo creditor (D < H): 4 080 €

Clients saldo deutor (D > H): 180 €

Mobiliari saldo deutor (D > H): 1 800 €

Proveïdors d'immobilitzat a curt termini creditor (D < H): 900 €.

ACTIVITATS

9> Explica aquesta afirmació: «L'import que es deu en un o en uns quants comptes ha de ser igual al que s'abona en un altre o altres comptes, i viceversa».

10> Comptabilitza els fets comptables següents, de forma independent, amb el mètode de la partida doble:

- Compra mercaderies per 1 200 € a crèdit.
- Ven mercaderies per 1 000 €. En cobra la meitat en efectiu i la resta a crèdit.
- Demana un préstec al banc per 3 500 € i l'hi abonen en el compte corrent bancari.
- Compra *software* per 350 € i el paga amb un xec.
- Compra una furgoneta per 24 050 €; en paga 1 000 € amb un xec i per a la resta signa lletres a ll/t.
- Compra mobles per a l'empresa per 1 500 €. en paga 500 € amb un xec i la resta la deixa a deure.
- Els proveïdors li giren lletres per 1 000 € i les torna acceptades.
- Paga lletres per import de 1 000 € a través del banc.
- Torna 500 € d'un préstec al banc.

j) Compra 1 300 € en accions a través del banc.

11> Utilitza el mètode de la partida doble per comptabilitzar els fets comptables següents:

- Compra mercaderies per 2 400 € a crèdit.
- Ven mercaderies per 4 000 € a crèdit.
- Paga la nòmina als treballadors: 230 € amb un xec.
- Torna 356 € d'un préstec al banc més 24 € d'interessos. L'operació es fa a través del compte corrent.
- Paga el rebut de l'aigua i del telèfon per 125 € mitjançant transferència bancària.
- Paga l'impost d'activitats econòmiques: 135 € en efectiu.
- Cobra 335 € del lloguer d'un local propietat de l'empresa.
- Els clients tornen mercaderies valorades en 300 €.
- El banc li carrega en compte corrent 12 € en concepte de comissions bancàries.
- Cobra 36 € en concepte d'interessos del compte corrent bancari.

1.4 Els assentaments

Fins ara el que s'ha fet ha estat anotar les variacions o fets comptables en comptes d'acord amb el mètode de la partida doble, on els fets comptables estan únicament ordenats per noms de comptes i no per dates de succés del fet comptable. Per tant, si es volgués trobar una operació d'un dia determinat, seria molt difícil.

Per tal que això no passi, primer cal anotar els fets comptables en un llibre (folis o registres), que té com a única finalitat ordenar els fets cronològicament a mesura que es van succeint a l'empresa.

Aquest llibre s'anomena *llibre diari* i serveix per registrar totes les operacions que afecten el patrimoni de l'empresa en el mateix ordre cronològic en què se succeeixen. Les anotacions que s'hi realitzen s'anomenen *assentaments*.

Un assentament consta de les parts següents:

- Quantitats del deure
- Número del compte deutor (seguint el PGC, cada compte té un codi)
- Número de l'assentament, data, comptes i possibles explicacions
- Número del compte creditor
- Quantitats de l'haver

Vocabulari

Un **assentament** és l'expressió comptable en el diari, seguint el mètode de la partida doble, de les variacions del patrimoni provocades per qualsevol tipus de fet comptable.

Deure	Codi	Concepte	Codi	Haver

Per fer un assentament cal saber que:

- S'ha de mantenir el criteri del mètode de partida doble; és a dir, els imports que s'anoten al deure han de ser iguals que els que s'anoten a l'haver.
- Cada assentament està format com a mínim per dos comptes.

Amb un compte al deure i un a l'haver s'anomena *assentament simple*; amb un compte al deure i diversos a l'haver o diversos al deure i un a l'haver s'anomena *assentament mixt*, i amb diversos comptes al deure i diversos a l'haver s'anomena *assentament compost*.

- Les anotacions del deure i les de l'haver s'han de fer segons les condicions de funcionament dels comptes, i els noms dels comptes se separen amb la lletra *a*.

EXEMPLE 5

El dia 1 de gener l'empresa de mobles Bonafusta compra una màquina per valor de 18 000 € i la paga amb un xec bancari. Es tracta d'un assentament simple (un compte al deure i un a l'haver):

	1	1-1-2008	6	
18 000	Maquinària	a	Bancs i institucions de crèdit	18 000

Una vegada s'ha fet l'assentament en el llibre diari, cal anotar les quantitats corresponents al llibre major, seguint el raonament anterior i que també haurà servit per anotar correctament els comptes i les seves quantitats al deure o a l'haver de l'assentament.

Maquinària és un compte d'actiu que en fer la compra augmenta; per tant, s'ha d'anotar la quantitat al deure. Bancs i institucions de crèdit també és un compte d'actiu i s'ha d'anotar a l'haver, perquè quan es paga disminueix:

D	Maquinària	H	D	Bancs i institucions de crèdit	H
18 000					18 000

EXEMPLE 6

El dia 3 de gener, la mateixa empresa Bonafusta compra mercaderies per 3 000 €. En paga 1 500 € al comptat i la resta a crèdit. Aquest exemple és d'assentament mixt (un compte al deure i diversos a l'haver):

	2	3-1-2008		6	
3 000	Compres de mercaderies	a	Caixa		1 500
		a	Proveïdors		1 500

Per fer l'assentament s'ha seguit el mateix procediment que en l'exemple anterior; és a dir, analitzar el fet comptable i els moviments dels comptes que hi intervenen i posteriorment anotar les quantitats de cadascun a la banda que els correspon. Una vegada fet l'assentament al llibre diari, es passen les quantitats corresponents a cada compte del llibre major.

En comprar les mercaderies, el compte Compres de mercaderies, com que és un compte de despeses, s'anota al deure. Caixa és un compte d'actiu que en pagar disminueix; per tant, s'anota a l'haver. Proveïdors, que és un compte de passiu que augmenta en produir-se el deute, també s'anota a l'haver:

Compres de mercaderies			Caixa			Proveïdors		
D		H	D		H	D		H
3 000					1 500			1 500

És lògic que en el llibre diari les operacions s'anotin de manera correlativa seguint l'ordre cronològic en què es van produint a l'empresa. Per tant, ara veurem com es realitzen els assentaments en una empresa.

EXEMPLE 7

L'empresa Secnou SL inicia el dia 1 de febrer el negoci amb 24 000 € al banc. Durant el primer mes realitza les operacions següents. Fes el llibre diari i el llibre major.

02/08 Compra mobiliari per 3 000 €, la meitat del qual el paga amb una transferència bancària, i deixa a deure la resta.

05/08 Compra mercaderies per 3 600 € a crèdit.

08/08 Compra un ordinador valorat en 1 500 € i un programa de comptabilitat; tot plegat per 1 800 €, que paga amb un xec bancari.

12/08 Ven mercaderies per valor de 200 €. Li'n paguen 1 200 € en efectiu i la resta queda pendent.

15/08 Ingressa els diners de la caixa al seu compte corrent bancari.

20/08 Paga la primera part del deute de la compra del mobiliari, que és de 600 €, amb un xec bancari.

25/08 El client li paga el que li devia en efectiu.

	1	1-2-2008		
24 000	Bancs i institucions de crèdit	a	Capital	24 000
	2	2-2-2008		
3 000	Mobiliari	a	Bancs i institucions de crèdit	1 500
		a	Proveïdors d'immobilitzat c/t	1 500
	3	5-2-2008		
3 600	Compres de mercaderies	a	Proveïdors	3 600

Simultàniament s'obren al llibre major els comptes apareguts als assentaments del diari:

ACTIVITATS

- b) Calcula els saldos de cada compte i digues de quin tipus són.

Activitats finals

- 1>** A partir de la llista d'elements patrimonials següent, escriu si representen béns, drets o obligacions per a l'empresa:

Clients, efectes comercials per cobrar; Hisenda Pública, deutora per diferents conceptes; Mobiliari; Mercaderies; Proveïdors; Equips per al processament d'informació; Creditors per prestació de serveis; Deutes a ll/t amb entitats de crèdit; Terrenys i béns naturals, i Propietat industrial.

- 2>** Escriu al costat de cada element del patrimoni d'una empresa el nom del compte que el representa i la massa patrimonial a la qual pertany:

- Diners en efectiu
- Factures pendents de cobrament per vendes de mercaderies
- Diners que es deuen a un banc per un préstec que cal tornar en 6 mesos
- Ordinador de l'empresa
- Valor de les accions pròpies de l'empresa

- 3>** Classifica els elements patrimonials següents segons l'esquema de les masses patrimonials:

Elements de transport; Clients, efectes comercials per cobrar; Proveïdors; Capital; Clients; Caixa; Hisenda Pública creditora per conceptes fiscals; Reserves; Creditors a ll/t; Bancs i institucions de crèdit; Maquinària; Proveïdors, efectes comercials que cal pagar; Terrenys i béns naturals; Creditors a curt termini; Deutes a ll/t amb entitats de crèdit; Construccions.

- 4>** El compte Acompte de remuneracions representa el lliurament de diners que fa l'empresa al seu personal abans del termini en què li pertoca cobrar. Raona si es tracta d'un element d'actiu o de passiu per a l'empresa.

- 5>** Un bar presenta el 31 de desembre la situació patrimonial següent:

- Té un local llogat per 1800€ al mes.
- Té mobiliari divers valorat en 2600€ i una màquina de cafè valorada en 2800€.
- Té begudes destinades a la venda per un valor total de 1900€.
- La caixa registradora, que li va costar 300€, conté 420€ en efectiu.
- Té dipositats al Banc de Sabadell 9000€ en un c/c.

- Un client assidu al bar li deu 42€.

- Deu 300€ al proveïdor de refrescos.

A partir de la informació anterior, calcula el patrimoni net i presenta el balanç de situació de l'empresa ordenat per masses patrimonials.

- 6>** L'empresa Vall, SL presenta la informació patrimonial següent:

- Té diners en efectiu per valor de 300€ i dipositats a La Caixa 1300€ en un c/c.
- Deu lletres per 53€ i els seus clients li deuen lletres per 140€.
- Té mercaderies per vendre valorades en 2400€.
- Té un ordinador que li va costar 2100€ i programes informàtics valorats en 1300€.
- Deu 500€ a La Caixa per un préstec per tornar en 6 mesos i que va demanar per fer millores en el negoci.
- El local és de propietat i està valorat en 30700€.
- Té accions d'una altra empresa i no té intenció de vendre-se-les; estan valorades en 2500€.

A partir de la informació anterior, troba el patrimoni net i confecciona el balanç de situació ordenat per masses patrimonials.

- 7>** La senyora Folch té una llibreria. Al final de l'any presenta la informació següent:

- Local llogat.
- Prestatgeries per valor de 4500€.
- Un mostrador valorat en 2300€.
- Una màquina fotocopidora que va costar 7150€.
- Un ordinador valorat en 2800€.
- Mercaderies per vendre valorades en 3200€.
- Factures pendents de cobrament per venda de llibres valorades en 90€.
- Deu a l'editorial Valls per compra de llibres 230€ i al Banc de Sabadell 500€ d'un préstec a 2 anys.
- Té un compte corrent bancari de 350€ a Caixa Penedès i diners en efectiu per valor de 230€.

A partir d'aquesta informació, presenta el balanç de l'empresa a 31 de desembre de 2006.

8> Escriu en el llibre diari i en el llibre major els assentaments següents:

- a) Ingressa 5 000 € en el c/c bancari per començar el negoci.
- b) Compra mercaderies per 1 350 € a crèdit.
- c) Compra un ordinador per 1 800 € i programes informàtics per 300 €. En paga la meitat mitjançant un xec i la resta, a crèdit.
- d) El proveïdor li gira una lletra per 1 350 €, que torna acceptada.
- e) Ven mercaderies per 1 200 €. En cobra una tercera part en efectiu, i la resta, a crèdit.
- f) Paga la lletra de 1 350 € al proveïdor mitjançant transferència bancària.
- g) Paga el rebut de la llum per 70 € a través del banc.
- h) Paga la nòmina al treballador, de 1 200 €, a través del banc. La Seguretat Social a càrrec de l'empresa puja a 345 € i es pagarà la setmana que ve.
- i) Cobra a través del banc les factures pendents dels clients.

9> Anota en el llibre diari i en el llibre major els assentaments següents:

- Demana un préstec al banc de 3 500 € (per tornar en 3 anys), que ingressen en el c/c bancari.
- Compra mercaderies per 1 030 € a crèdit.
- Paga 300 € de contribució del local a través del banc.
- Torna 500 € del préstec i 5 € d'interessos.
- Ven mercaderies per 2 000 €. En cobra la meitat en efectiu i la resta a crèdit.
- Els clients li tornen mercaderies per valor de 300 €, ja que eren defectuoses.
- Paga el rebut del telèfon per 120 € a través del banc.
- Compra accions del banc BBVA per un valor total de 350 € com a inversió temporal. La compra es fa a través del banc.
- Cobra 405 € en efectiu d'un local que té llogat.
- Ven mercaderies per 500 € i cobra mitjançant una lletra.

10> Anota als llibres diari i major els assentaments següents:

- a) Obre un compte corrent bancari amb 5 600 € que tenia en efectiu.
- b) Paga factures de proveïdors per 2 300 € a través del banc.

c) Paga el rebut de l'aigua i del telèfon per 345 € per transferència bancària.

d) Paga a través del banc la nòmina dels treballadors: salari brut, 3 500 €; quota de la SS de l'empresa, 1100 €; retenció per SS 5 % i per IRPF 16 %.

e) Paga, per transferència, el deute amb la SS i amb Hisenda.

f) Compra mercaderies per 12 300 € a crèdit.

g) Ven mercaderies per 23 000 € i en cobra la meitat amb un xec i la resta a crèdit.

h) Gira una lletra a 60 dies als clients per 8 900 €. La hi tornen acceptada.

i) Demana un préstec al banc per 5 000 € per tornar en 8 mesos, que li ingressen en c/c bancari.

11> Una empresària individual inicia el seu negoci amb 4 000 € en un compte corrent bancari, un local valorat en 26 560 €, i mobiliari valorat en 3 600 €. Deu al banc BBVA 560 € d'un préstec per tornar en 6 mesos. Durant un mes fa les operacions següents:

- Compra mercaderies per 1 200 € a crèdit.
- Els proveïdors giren lletres pel seu deute (1 200 €) i l'empresa els les torna acceptades.
- Ven mercaderies per 1 050 €; en cobra la meitat en efectiu i la resta a crèdit.
- Ingressa 525 € en el compte corrent bancari.
- Torna el préstec que tenia amb el BBVA (560 €). Els diners els treu del compte corrent bancari.
- Compra un ordinador per 280 €. En paga 80 amb un xec i la resta la deixa a deure.
- Compra programes informàtics per 240 €, que paga amb un xec.
- Paga lletres acceptades per import de 1 200 € mitjançant transferència bancària.
- Paga amb un xec el deute que tenia amb el proveïdor de l'ordinador.
- Cobra el total de les factures que tenia dels clients a través del banc.

a) Obre un compte pels elements que formen el patrimoni inicial de l'empresària i calcula el net patrimonial o capital d'aquesta empresària individual.

b) Comptabilitza els diferents fets comptables que es produeixen, i obre un únic compte per a cada element patrimonial diferent.

c) Troba el saldo final de cada compte.

Comprova el teu nivell

- 1> El patrimoni empresarial el forma:
 - a) Els béns i drets que té una empresa.
 - b) Els béns i les obligacions que té l'empresa.
 - c) Les obligacions i els drets que té l'empresa.
 - d) El conjunt de béns, drets i obligacions que té l'empresa.
- 2> En el balanç de situació els elements de patrimoni net i passiu s'ordenen:
 - a) De més a menys exigibilitat.
 - b) De més a menys disponibilitat.
 - c) De menys a més exigibilitat.
 - d) De menys a més disponibilitat.
- 3> Quina d'aquestes activitats no és un fet comptable?
 - a) Pagar la nòmina a un treballador.
 - b) Vendre mercaderies al comptat.
 - c) Fer una reunió entre el director i els caps de departament.
 - d) Comprar un ordinador i pagar amb un xec.
- 4> La venda d'una màquina per un preu inferior al seu valor comptable és un:
 - a) Fet comptable permutatiu.
 - b) Fet comptable modificatiu.
 - c) Fet comptable mixt.
 - d) No és cap fet comptable.
- 5> El compte Ràpels per compres:
 - a) És un compte de despesa perquè està relacionat amb les compres.
 - b) És un compte d'actiu perquè està relacionat amb les mercaderies.
 - c) És un compte d'ingrés perquè representa un descompte per volum de comandes i, per tant, una despesa menor.
 - d) És un compte de balanç.
- 6> Es parla de saldo creditor quan:
 - a) La suma de quantitats anotades al deure d'un compte és més gran que la suma de quantitats anotades a l'haver.
 - b) La suma de quantitats anotades a l'haver d'un compte és més gran que la suma de quantitats anotades al deure.
 - c) Quan únicament hi ha quantitats anotades al deure.
 - d) Quan les quantitats anotades al deure i a l'haver sumen igual.
- 7> Reserves és un element patrimonial:
 - a) D'exigible a llarg termini.
 - b) D'exigible a curt termini.
 - c) D'immobilitzat.
 - d) De no exigible o patrimonial net.
- 8> Les aplicacions informàtiques:
 - a) Representen el valor de l'adquisició o dret d'ús de programes informàtics.
 - b) És un element d'immobilitzat intangible.
 - c) És un element que forma part de l'actiu no corrent.
 - d) Totes les respostes anteriors són correctes.
- 9> El compte Crèdits a llarg termini:
 - a) Representa un bé.
 - b) Representa una obligació.
 - c) Representa un dret.
 - d) Representa un element de patrimoni net.
- 10> Fer una compra a crèdit vol dir:
 - a) Pagar al comptat.
 - b) Pagar a través del banc.
 - c) No pagar mai.
 - d) Ajornar el pagament de la compra.

Avaluació

- 1> El senyor Joan Garcia inicia el seu negoci el gener de l'any 2006 amb 60 000 € dipositats en un c/c del Banc de Sabadell.

Durant el seu primer any d'activitat ha realitzat tot un seguit d'activitats que han fet variar la seva situació patrimonial, de manera que el 31 de desembre els elements que formen el seu patrimoni són:

- Diners en efectiu, 12 000 €, i dipositats en un c/c bancari, 8 000 €.
- Deu al Banc de Sabadell 10 000 € per un préstec que cal tornar en 3 anys; al seu proveïdor, 15 000 €; i té lletres per pagar per un import de 2 000 €.
- Té lletres acceptades de clients per valor de 2 000 €.
- Les mercaderies estan valorades en 2 500 €.
- Ha comprat un local per 50 000 € dels quals encara deu 5 000 € a la constructora per tornar en 8 mesos, un ordinador per 1 200 € i programes informàtics per 380 €.
- Ha comprat obligacions de l'Estat per 6 000 €.
- Deu 430 € a Hisenda.

1) Escriu el balanç de situació corresponent al segon any. (4 punts)

2) Calcula el que ha guanyat o ha perdut el senyor Joan durant el seu primer any d'activitat, tenint en compte el valor del patrimoni net dels dos anys. (1 punt)

- 2> Escriu un fet comptable en el qual el compte Caixa s'hagi escriure a l'haver. I un fet comptable en el qual Proveïdors s'hagi d'escriure al deure. (2 punts)

- 3> Escriu els fets comptables corresponents als assentaments següents: (2 punts)

2 000	Bancs	a Capital	2 000
1 000	Compres de mercaderies	a Proveïdors a Caixa	500 500
1 300	Clients	a Vendes de mercaderies	1 300
800	Mobiliari	a Proveïdors d'immobilitzat	800
500	Proveïdors	a Proveïdors, efectes comercials que cal pagar	500

- 4> Marca la resposta correcta. (1 punt)

1) Segons el mètode de la partida doble:

- a) Els comptes d'actiu s'anoten al deure quan augmenten.
- b) Els comptes d'actiu s'anoten al deure quan disminueixen.
- c) Els comptes de passiu s'anoten al deure quan augmenten.
- d) Els comptes de passiu no s'anoten mai al deure.

2) En el llibre diari es registren:

- a) Els acords de les reunions diàries que s'efectuen a l'empresa.
- b) Els assentaments comptables.
- c) Els saldos del comptes.
- d) Les despeses i els ingressos que es produeixen cada dia a l'empresa.